

Koiran nivelriikon hoito

Elämänlaatua ystävällesi

Nivelrikko on hyvin yleinen sairaus koirilla. Se on tyypillisesti vanhenevan koiran vaiva, mutta saattaa ilmetä nuorellakin koiralla. Nivelrikko on koirallakin kivulias sairaus.



Nivelriikon syitä ovat mm. nivelen yllirasitus ja raajojen virheasennot

Nivelriikon kehittyminen alkaa luiden päitä suojaavan sileän nivelruston vaurioista. Nivelteen kehittyä tulehdusreaktio. Sairauden edetessä niveleen kehittyä muitakin kivuliaita muutoksia, kuten nivelkapselin paksuuntuminen ja luupiikit, jotka johtavat jatkuvaan kipuun ja nivelen jäykistymiseen.

Rustovaurion perimmäisenä syynä voi olla mikä tahansa epänormaali rasiustila nivellessä, kuten esim. polvinivelen löystyminen ristisidevamman seurauksena. Kasvuikässä kehittyvät luuston kasvuhäiriöt, kuten lonkkavika tai kyynärnivelen kasvuhäiriö, ovat myös tavallisia syitä. Näiden sairauksien seurauksena nuorellakin koiralla voi olla voimakkaita nivelrikkomuutoksia. Vanhenevalla koiralla voi esiintyä nivelrikkoa iän mukanaan tuomana ongelmana.

Koira osoittaa tuntemansa kivun muilla keinoin kuin valittamalla ääneen. Koiran liikkumishalu, seurallisuus ja ruokahalu saattavat kärsiä kivun seurauksena ja koirasta voi tulla väsynyt, syrjäänvetäytyvä ja äreä. Parhaiten nivelrikkokipu näkyy kuitenkin koiran liikkeissä. Nivelriikon oireita ovat jäykkyys, liikkumishaluttomuus ja ontuminen. Koira ei myöskään pysty enää hyppäämään yhtä vaivattomasti kuin ennen. Oireet tulevat selvimmin esiin rasiustasta seuraavan levon jälkeen. Kun koira on käynyt lenkin jälkeen makuulle, sen on vaikea nousta ylös.

Eläinlääkäri tutkii koiran ja tarvittaessa koiran arista nivelyl röntgenkuvataan. Röntgenkuvassa nähdään nivelrikolle tyypilliset muutokset, kuten luupiikkien esiintyminen. Jollei koiraa hoideta, oireet voimistuvat vähitellen rustovaurion pahenemisen ja nivelen jäykistymisen seurauksena, jolloin koiran liikkumisesta tulee entistä vaikeampaa.

Tasaista liikuntaa koiran ehdoilla

Ylipaino pahentaa nivelrikkoa, joten ylipainoinen nivelrikkopotilas on laihdutettava. Koiraa liikutetaan sen verran kuin sen vointi kulloinkin sallii. Täydellisessä levossa sitä ei kuitenkaan tule pitää, vaan hyvä lihaskunto ja nivelten liikkuvuuden säilyminen ovat nivelrikkopotilaan hyvinvoinnille ensiarvoisen tärkeitä. Voimakkaita levoja ja rasituksen vaihteluita on vältettävä samoin kuin rasituksen kasaantumista tiettyihin hetkiin. Liiku koiran kanssa mieluummin useita lyhyitä lenkkejä päivässä kuin vain yksi pitkä. Juokseminen polkupyörän perässä tai esteiden hyppiminen ei ole nivelrikkoiselle koiralle soveliaista liikuntaa. Uiminen sitä vastoin on nivelrikkopotilaalle ihanteellista kuntoutusta. Tasainen rasiustus veden kannattamana antaa lihaksille työtä, mutta ei rasiusta sairasta niveltä liikaa.

Kotona koiran on hyvä maa- tai pehmeällä alustalla vedotomassa paikassa. Liukkaiden lattioiden peittäminen matoilla helpottaa myös jäykkäraajaisen ystävän liikkumista ja ylösnousua levon jälkeen. Akupunktio-



ta, hierontaa ja fysioterapiaa voidaan myös käyttää apuna nivelrikkopotilaan hoidossa.

Aloita hoito ennen kivun muuttumista jatkuvaksi

Aloittamalla nivelrikkokivun hoito mahdollisimman pian ensimmäisten oireiden kehittymisen jälkeen estetään koiran kivun muuttuminen jatkuvaksi. Pitkään jatkuneen kivun hallintaan saaminen on haastavaa niin hoitavalle eläinlääkärille kuin kivusta kärsivälle koiral-lekin.

Tulehduskipulääkkeillä helpotetaan koiran oloa

Nivelriikon aiheuttamaa tulehdusreaktiota ja kipua hoitetaan koiralle tarkoitetuilla tulehduskipulääkkeillä. Koira on herkkä ihmisten kipulääkkeille, jotka saattavat olla koiralle jopa hengenvaarallisia. Tästä syystä kipulääkkeitä annetaan koiralle vain eläinlääkärin antamien ohjeiden mukaan. Tulehduskipulääkkeet helpottavat koiran oloa, mutta ne eivät paranna nivelrikkoa. Koiralle tarkoitettut tulehduskipulääkkeet ovat oikein käytettyinä turvallisia, joten haittavaikutusten pelossa ei koiran kipua ole syytä jättää hoitamatta. Tulehduskipulääkkeissä on myös valinnanvara, jokaiselle yksilölle löytyy varmasti helposti annettava lääkemuo-to pitkäaikaistakin lääkitystä varten. Lääkityksen onnistumisen kannalta on tärkeää, että koira saa lääkeannoksensa säännöllisesti. Vain annettu lääke auttaa!

Nivelriikon etenemistä voidaan hidastaa

Erityisesti nivelriikon aiheuttaman kivun ja ontumisen hoitoon on tarkoitettu pistoksina annettava nivelrustoa suojaava lääke, jolla vaikutetaan nivelrikkomuutosten syntyyn, etenemiseen ja voimakkuuteen. Lisäksi lääke vaikuttaa tulehduskipulääkkeiden tapaan vähentämällä nivelessä olevaa tulehdusreaktiota. Lääke annetaan koiralle pistoskuurina; yksi nahanalainen pistos 5-7

vuorokauden välein neljän viikon ajan. Lääkkeen antamisen jälkeen koira voi olla väsynyt 1-2 vuorokauden ajan. Koiralle ei saa hoidon aikana antaa mitään muita lääkkeitä keskustelematta ensin hoitavan eläinlääkärin kanssa.

Vaikutuksen alkamisnopeus vaihtelee yksilöllisesti, mutta koiran tila paranee usein jo ensimmäisen pistoksen jälkeen.

Joillakin yksilöillä hoito alkaa vaikuttaa vasta neljännen pistoksen jälkeen, joten kuuria ei saa keskeyttää neuvottelematta ensin eläinlääkärin kanssa. Hoito voidaan uusua tarpeen mukaan, sillä vaikutuksen kesto on yksilöllinen.

Lähde: Vetcare Oy:n esite
Koiran nivelriikon hoito

Nivelrikkopotilaan omistajan muistilista

- pidä koira normaalipainoisena
- liikuta säännöllisesti
- vältä liiallista rasittamista
- huolehdi, että koira saa lääkkeensä



Vaivattomasti ORTON!

ORTON on säätiöpohjainen ortopedian erikoissairaala, joka tarjoaa valtakunnallisesti luotettavaa ja laadukasta hoitoa tuki- ja liikuntaelinvaikeuksiin.



Sairaala ORTON Invalidisaatio

Tekonivelleikkauksia tekevät lääkärit

Arsi Harilainen, Tuomo Karila, Pekka Paavolainen, Jerker Sandelin, Seppo Seitsalo, Jari Syrjänen, Sauli Varjonen, Pekka Ylinen ja Timo Yrjönen

Ajanvaraus ja palveluneuvonta

puh. (09) 4748 2705, ma-to 8-16, pe 9-15

Sairaala ORTON, Tenholantie 10, 00280 Helsinki
puh (09) 47481, www.invalidisaatio.fi